

Nieuws

INFO 79

voorjaar 2009

Postbus 87594 • 1080 JN Amsterdam • telefoon 020 - 673 32 33

VBV bestrijdt onredelijkheid in de uitvoering van oorlogswetten

Vermogenskorting en uw eigen huis

In artikel 19 van de wet uitkering vervolgingslachtoffers staat ondermeer dat een bepaald percentage van het vermogen moet worden beschouwd als inkomen. Dat fictieve rendement wordt gekort op de Wuv-uitkering. De Wuv-uitkering is immers een inkomensaanvulling op zowel fictief inkomen als op inkomsten uit andere bronnen.

De wet benoemt echter niet precies alle vermogensbestanddelen en mede daardoor heeft de PUR enige vrijheid om eigen beleid te ontwikkelen. Vrijheid die zelfs af kan wijken van vigerende belastingregels. Ook het VBV kan –ondanks goede argumenten– slechts machteloos toekijken als dat beleid onredelijk blijkt. Pas wanneer de wetgever strikte regels stelt, kan de PUR het gevoerde en bestreden beleid niet meer toepassen. Wel staat het de PUR vrij om bij voortschrijdend inzicht zelf een andere visie te hanteren.

Wat is vermogen?

Onder vermogen rekent men ondermeer effecten, onroerend goed en bankrekeningen. Zaken die rendement kunnen opleveren. Zie box 3 van de belastingaangifte. In die aangifte staat het vermogen uit eigen huis in box I en wordt door de inspectie dus niet als vermogen aangemerkt. De Pur volgt ongeveer de belastingregels met uitzondering echter van de regels voor het vermogen uit eigen huis.

VBV-standpunt

Het eigen huis is dan wel een vermogensbestanddeel maar levert niet zoals

effecten, bankrekeningen en ander onroerend goed een zeker rendement op. In het geval van het bezit van een eigen huis waar betrokkene zelf in woont, is er dus geen inkomen uit dat vermogensbestanddeel. Een eigen huis levert dus geen rendement op waar het inkomen mee wordt verhoogd en behoort daarom dus niet te worden gekort op een Wuv-uitkering.

PUR versus VBV

De Pur stelt dat de bewoner van een eigen huis geen huur hoeft te betalen en daardoor is bevoordeeld boven een bewoner van een huurwoning. In de visie van het VBV is dit een onvolledige vergelijking. De bewoner van een eigen huis betaalt weliswaar geen huur maar heeft wel alle lasten die een huurder niet heeft. Te noemen is ondermeer het huurwaardeforfait, de onroerend zaak belasting, en zeker niet te vergeten het onderhoud aan eigen huis.

De goede belegging die het eigen huis zou zijn, komt pas tot zijn recht bij verkoop. Als voor het geld geen ander eigen huis wordt gekocht, staat de Pur niets in de weg om dat bedrag alsnog als vermogen aan te merken. Pas dan is er werkelijk sprake van inkomsten uit vermogen.

Van de voorzitter

In deze editie vindt u de aankondiging en uitnodiging voor de jaarvergadering die zal worden gehouden op zondag 22 maart aanstaande. U leest in deze INFO alle noodzakelijke gegevens zoals agenda, programma, plaats en tijd.

Vijfentwintig

Een extra feestelijk tintje krijgt deze jaarvergadering. De reden is dat het VBV dit jaar het 25-jarig bestaan viert.

Voor leden zal dit jaar de lunch gratis zijn. Het spreekt voor zich dat eventuele introducés wel betalen. Verder zal er na afloop gelegenheid zijn om gezamenlijk nog iets te drinken in de foyer. Wij hopen dat u in grote getale aanwezig zult zijn. Vijfentwintig jaar actie en bewegen is wel iets om even bij stil te staan.

De activiteiten van het afgelopen jaar waren weer veelzijdig. De overgang van de PUR naar de SVB, de kwestie van de wezen en Artikel 2 blijven voorlopig nog wel prominent op de kaart staan. Al deze zaken zijn nog hangende; er blijft voorlopig dus nog wel veel werk aan de winkel waarmee het bestaansrecht van het VBV weer eens wordt onderstreept en zeker wordt gerechtvaardigd.

Om in gezamenlijkheid iets te kunnen bereiken, heeft het VBV-bestuur in het afgelopen jaar ook weer gesprekken gevoerd met ondermeer VWS, de PUR, JMW, Pelita, Wezenorganisaties, onderzoekers, en vele anderen.

Nogal dun helaas

Aangezien het bestuur te kampen heeft gehad met ziekten is de werkbelasting voor de anderen het afgelopen jaar erg hoog geweest. De INFO die voor u ligt is ditmaal dan ook wat dunner en compacter dan anders. De tijds- en werkdruk deden het bestuur en redactie de das om. Vandaar. Financieel is dat echter wel een heel plezierige bijkomstigheid.

Uitnodiging ALV. Zondag 22 maart as
Zie pag 3. Hotel CASA 400. VBV 25 jaar.
Sprekers: drs Nina Nooter & Elma Verhey

Wezen versus Joods Maatschappelijk Werk

Elma Verhey startte in 1991 met haar boek 'Om het joodse kind' met kritische kanttekeningen over de behandeling van joodse oorlogswezen na de WOII. Met 'Kind van de rekening' (2005) vervolgt Verhey haar speurtocht; ondermeer naar de afhandeling van de financiën tijdens de voogdij en de rekening en verantwoording bij het meerderjarig worden. Haar onderzoek toont aan dat daar het nodige op viel aan te merken.

Joods Maatschappelijk Werk (JMW) mag men beschouwen als rechtsopvolger van de voormalige joodse voogdijinstellingen. Mede daarom voelde men zich geroepen om Verhey's ongelijk aan te tonen. Het werd een ruim twee jaren durend onderzoek waarover in de vorige info al werd geschreven.

Het verleden kort geschetst

De meeste oorlogswezen waren joods en vielen aanvankelijk onder de verantwoordelijkheid van de Voogdijcommissie Oorlogspleegekinderen, kortweg OPK. Het soms wel erg rigide uitvoeren van de Wet Oorlogspleegekinderen was mede oorzaak dat het naoorlogse JCC (Joodse Coördinatie Commissie) stond te trappelen om de voogdij over de wezen zelf te regelen. De naoorlogse opvang van joodse, ondergedoken kinderen (waaronder de oorlogswezen) had een vaak kil en antisemitisch karakter. Wat te denken van een wet die de ouders van ondergedoken kinderen uit de ouderlijke macht wenste te zetten? De voogdijinstelling 'Le-Ezrath Ha-Jeled' werd opgericht; het touwtrekken om het joodse kind kon beginnen.

Wrang

De zionistische signatuur van Le-Ezrath Ha-Jeled was mede oorzaak dat zelfs al vanaf 1946 -nog voor de stichting van de staat- oorlogswezen naar Israël werden gezonden. Deze groep is dan ook het meest getroffen. Zij waren doorgaans nog kinderen en ouderloos; school en/of opleiding werden bovendien vaak bruut afgebroken. Achteraf beschouwd, werden zij in feite op transport gesteld om

te worden gedropt in een armelijke kibboets die bovendien strategisch belang had. Na een oorlog met kampverleden of onderduik, weer terug in een oorlogsg gebied, weer zonder de noodzakelijke levensbehoeften. Nogal wrang als men zich realiseert dat 'Le-Ezrath Ha-Jeled' betekent 'Het Kind ter Hulpe'.

Niet blij met Verhey

Na het verschijnen van Verhey's 'Kind van de rekening' voelde JMW zich kennelijk aangesproken. Harry van den Bergh – voorzitter Raad van Toezicht JMW- oordeelde en noemde het werk van Verhey 'broddelwerk'. Met deze 'briljante' en van ieder gebrek aan inzicht en kennis getuigende uitspraak legde Van Den Bergh feitelijk een bom onder de relatie JMW en de oorlogswezen.

Het antwoord van JMW op Verhey moest derhalve een nieuw onderzoek zijn. De daarvoor aangetrokken wetenschappers Frits Hoek en Johan Joor deden daarna feitelijk het onderzoek van Verhey dunnetjes over.

Met een aanzienlijk groter aantal woorden en (mede daardoor?) veel hogere kosten werd weer aangetoond dat er wel het een en ander was aan te merken op de financiële handel en wandel van de joodse voogdijinstellingen. De oorlogswezen zelf werden verder buiten beschouwing gelaten want zo stelde het onderzoeksteam: "we onderzoeken geen mensen maar cijfers." Een raadselachtige uitspraak als men bedenkt dat relevant cijfermateriaal nu juist ontbrak.

Waar zijn de cijfers?

Leo Cohen met zijn medebestuurders uit de 80-ger jaren besloten in hun wijsheid om alle financiële gegevens uit de dossiers te vernietigen. Alleen Gerard Polak met vooruitziende blik stemde tegen. Waarom die vernietiging? Stonden er meer dingen in dan wenselijk werd gevonden? Hoe dan ook de financiële stukken verdwenen uit de dossiers en het argument daarvoor was ruimtegebrek. Regelrechte lariekoek; het NIOD had destijds het archief en klaagde niet over ruimte. Erger nog, het NIOD stond nogal raar te kijken toen dit hele archief door JMW werd opgeëist en teruggehaald.

Broddelwerk

JMW diskwalificeert zich ten opzichte

van de joodse oorlogswezen. Zij immers behoren tot een van de doelgroepen die JMW bestaansrecht geeft. Onder aanvoering van de als ware regent opererende Van Den Bergh met in zijn kielzog JMW-directeur Hans Vuisje is het vervolgonderzoek van de grond gekomen. Als Van Den Bergh op het resultaat van juist dit onderzoek de term 'broddelwerk' had losgelaten dan zou daar zeker begrip voor zijn geweest.

Bij gebrek aan beter

De onderzoekers Joor en Hoek kunnen de financiële vragen wegens ontbrekend materiaal niet echt beantwoorden. In hoofdzaak richtten zij zich op de bestuursnotulen en financiële stukken van de voogdijinstellingen zelf. Saillant is de conclusie dat de stichting Le-Ezrath eind 40-ger jaren met nihil begon en eindigt met een respectabel vermogen waar de meesten zich wel voor willen bukken. Je kunt stellen dat er is verzuimd om de pupillen daarmee te ondersteunen. Waren dáár die centen dan niet voor bedoeld? Hadden Joor en Hoek de moeite genomen om de oorlogswezen zelf te interviewen dan hadden zij kunnen concluderen dat zij bij hun volwassen worden in Israël geen cent bezaten. Hun eventuele bezittingen bleven achter in de kibboets; dat was het systeem waar zij overigens niet zelf voor hadden gekozen. Een opleiding hadden ze niet en hun ook nu weer zo hoog opgehemelde begeleider, Leo Cohen, was al weer na drie jaren terug in Nederland. Hij wel, maar zijn pupillen niet. Voor hen was het definitief.

Fondsen alleen voor JMW?

Bestuur en directie van JMW hebben hun hakken in het zand. Waarom? Niet zij waren de mensen die cruciale fouten maakten? Zij beheren nu de erfenissen die de voogdijinstellingen nalieten na de liquidaties en fusie. Als je als maatschappelijke instelling een sociaal gezicht wil laten zien dan zou een gebaar naar die heengezonden oorlogswezen in Israël zo verkeerd niet zijn.

Dat lijkt een aanzienlijk betere en zeker menselijkere besteding van de centen dan het verspillen aan een overbodig gebleken, duur onderzoek met de uitgave van een boek waar eigenlijk niemand op zit te wachten.

Lees ook NIW nr. 20 van 27 februari 2009.